

LIMNOLOGICKÉ NOVINY

LIMNOLOGICAL NEWS

Číslo 1

Únor 2010

ISSN 1212-2920

Výzkumné aktivity členů ČLS

Vodní květ *Lyngbya* v jezeře Atitlán, Guatemala

J. Komárková, HBÚ AV ČR, České Budějovice

E. Rejmánková, University of California, Davis, USA

Jezero Atitlán leží v horské vulkanické oblasti Guatemaly ve výšce 1555 m. Je to velké, hluboké jezero kalderového typu (341 m, průměrná hloubka 183 m, plocha 137 km², objem 24 km³), s příkrými svahy, ve známé a proslavené rekreační oblasti (obr. 1, 2). Břeh jezera byl osídlen Mayskými populacemi již asi před 3000 lety. Potomci, tři etnické skupiny současných Mayů v počtu 250 000, dosud obhospodařují půdu na strmých svazích a podnikají v okolí jezera a jeho zálivů. Počet obyvatel v okolí jezera v současnosti stále narůstá.

Obrázek 1. Satelitní snímek jezera Atitlán, na hladině je zřetelně viditelný vodní květ (listopad 2009).

Obrázek 2. Jezero Atitlán se nachází v proslavené rekreační oblasti.

V r. 1915 studoval jezero Juday (dle Deevey 1957), který ho charakterizoval jako oligotrofní, s dominancí *Melosira* (*Aulacoseira*) *granulata*, *Gloeocapsa* (*Chroococcus*?) a *Zygnema* ve fytoplanktonu, s vysokou průhledností a vysokou koncentrací kyslíku i ve velkých hloubkách.

Hrazení členských příspěvků

Nepřehlédněte informace o novém způsobu hrazení členských příspěvků uvnitř čísla – str. 9!

Deevey (1957) navštívil jezero v r. 1950, naměřil průměrnou průhlednost 15 m, charakterizoval jezero jako monomiktické s termoklinou v 50 m a obdobím míchání kolem začátku období sucha. Weiss (1971) proměřil přesně stratifikační poměry jezera v letech 1968 – 70 a zjistil, že se toto tenkrát ještě oligotrofní jezero míchá při teplotě 19,5 – 20 °C, zatímco teplota vody na povrchu zřídka dosahuje 24 °C. Jezero je stratifikováno od konce března po celé léto až do počátku prosince, sloupec se míchá od poloviny prosince do března. Důležitým faktorem je zde působení větrů, které značně stabilní epilimnium promíchávají s vodou ze dna. Ve fytoplanktonu byla tehdy dominantní *Aulacoseira* doprovázená drobnou řasou r. *Closteriopsis*. Místní ichtyofauna byla z komerčních důvodů doplněna v 70. letech druhem *Micropterus salmoides*, okounovitou rybou atraktivní pro rekreující se rybáře. Tato dravá ryba bohužel změnila podstatně lokální složení rybí obsádky a zlikvidovala místní endemickou populaci potápky *Podylimbus gigas*, jejíž mláďata byla příliš malá. Složení zooplanktonu se příliš nezměnilo, hlavními představiteli korýšů zůstaly *Bosmina coregoni* a *B. longirostris*. Podle kritéria koncentrace chlorofylu *a* je jezero v současnosti ve stádiu mezotrofie.

Povodí jezera je v poměru k velikosti jezera malé, avšak intenzivně obhospodařované. Mayové pěstují na příkrých svazích jezera hlavně kávovník, kukuřici a cibuli, což jsou plodiny pěstované na otevřené půdě a hojně hnojené průmyslovými hnojivy. Na jednom ze zálivů jezera leží město Panajachel, jehož odpadní vody nejsou dostatečně čištěny a jsou vypouštěny přímo do jezera a stejnojmenné řeky. Další znečištění přináší do jezera i řeka Quiscab. Obyvatelé žijící v malých vesnicích kolem jezera používají neupravenou vodu ke všem účelům, tj. k pití a vaření, avšak i k praní, čištění a jako odpadní jímku. Vzhledem k obrovskému objemu vody, velké hloubce nádrže a malému povodí odolávalo jezero dlouhou dobu narůstajícímu přísunu živin, což udržovalo místní autority v klidu a nečinnosti. Jezero s modrou průzračnou vodou platilo za jedno z nejkrásnějších ve střední Americe. Kolem jezera vyrostla řada luxusních prosperujících hotelů s cizineckou klientelou.

Na podzim v r. 2008 a 2009 se náhle objevil v zálivech a později i na hladině ve středu jezera vodní květ vláknité planktonní sinice *Lyngbya robusta/hieronymusii*, který vytvořil žlutohnědý pěnitý koberec vláknité biomasy tohoto druhu (obr. 3). V maximu rozvoje zaujímal koberec květu až 40 % hladiny jezera. Květ zmizel až během prosince. *L. robusta* vytváří až několik centimetrů dlouhá vlákna v bezbarvé, nebo nažloutlé slizové pochvě (obr. 4). Vlákna jsou tvořena nízkými, cylindrickými buňkami o průměru až 30 μm žlutohnědé až černé barvy. Vlákna lze ve vodě vidět pouhým okem. Tmavé zbarvení je způsobeno přítomností početných drobných aerotopů, které řídí vzestup a sedimentaci vláken ve vodním sloupci. Složení vodního květu je neobvyklé. Velmi podobná planktonní *Lyngbya* (*L. hieronymusii*) byla registrována v Mongolsku a v Jižní Koreji, rozměrově nejpodobnější populace (*L. robusta*) byla nalezena v Brazílii (Komárek & Komárková-Legnerová 2007).

E. Rejmánková měřila v listopadu 2009 schopnost fixace dusíku těmito sinicemi přímo v jezeře acetylénovou metodou. Zjistila kladné údaje pro celý den a zvláště významné objemy v noci. Vysvětluje to neobvyklé druhové složení tohoto vodního květu. Jezero Atitlán má vulkanické podloží, z čehož plyne přirozená vyšší koncentrace fosforu v podloží i ve vodách. Fytoplankton jezera je dosud stále ještě limitován nedostatkem anorganického dusíku, jehož koncentrace ve vodě v letech 2008 a 2009 se pohybovala od 7 do 53 μg.L⁻¹, zatímco koncentrace celkového fosforu v rozmezí 25 – 96 μg.L⁻¹. Limitní koncentrací reaktivního fosforu pro fixaci plynného dusíku ve vodě je 7 μg.L⁻¹ (Diaz et al. 2007), což je v jezeře Atitlán splněno již delší dobu. Sinice, fixující dusík, jsou tak ve výhodě a mohou ovládnout niku dřívějších oligotrofních druhů. Koncentrace fosforu zde tedy nehraje úlohu faktoru, striktně limitujícího biomasu fytoplanktonu, jako je tomu v našich oblastech, ale určuje výběr dominantního druhu, vytvářejícího vodní květ. Celkovou biomasu bude zde určovat dostupnost dusíku, který nedosahuje dosud Redfieldova hmotnostního poměru P:N = 1:7. U nás všeobecně platný argument, že trofie nádrže závisí na koncentraci fosforu, který je ve většině případů prvkem limitujícím růst fytoplanktonu, zde platí také, ovšem jen za předpokladu, že koncentrace fosforu se vrátí pod 7 μg.L⁻¹ a koncentrace dusíku zůstane na podlimitních

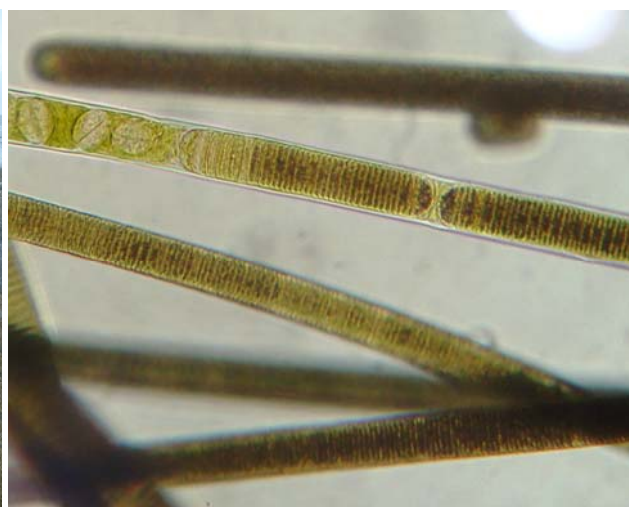
hodnotách. Pak by se předešlo vzniku sinicových vodních květů a fytoplankton by se vrátil k dominanci rozsivek. Snaha snížit koncentraci fosforu v jezeře Atitlán však naráží na fakt, že přísun fosforu z přirozeného splachu z vulkanické půdy je každoročně zajištěn s příchodem dešťů. Nezanedbatelným zdrojem jsou i komunální splašky, které tekou do jezera bez jakékoli úpravy.

Vodní květ *Lyngbya robusta/hieronimusii* vypadá na první pohled děsivě (obr. 3), je však do jisté míry mechanicky zvládnutelný. Struktura květu je vatovitá, chuchvalce se dají odcedit a odstranit z dosahu vody. Navíc byly provedeny rozbory biomasy tohoto vodního květu na toxiny a bylo zjištěno, že *Lyngbya* obsahuje jen nepatrné množství cylindrospermopsinu a saxitocinu. I při úplném rozkladu květu jsou koncentrace cyanotoxinů ve vodě pod úrovní stanovitelnosti. Pokud však místní autority nepřijmou řešení problému za své, mohou se dočkat změny ve složení květu ve prospěch dusík fixujících rodů *Anabaena*, *Cylindrospermopsis* nebo *Aphanizomenon*, při vyšších koncentracích dusíku i *Microcystis* (ta se ve fytoplanktonu v zátokách již ojediněle vyskytuje). Většina druhů těchto rodů vytváří značná množství cyanotoxinů. Takové složení by pak bylo katastrofální hlavně pro 200 000 domorodců, kteří jsou na jezerní vodě přímo závislí. Mementem může být stav blízkého, menšího kalderového jezera Amatitlán, jehož vody jsou nenávratně zničeny téměř permanentním vodním květem *Microcystis*.

V současné době pracuje na monitoringu chemického složení vody, fytoplanktonu a zooplanktonu jezera Dr Dix a Dr Castellanos z Universidad del Valle de Guatemala. V dubnu se na jezero chystá expedice limnologů z USA, Quatemaly a ČR, aby byly doplněny údaje, nutné k vypracování doporučení dalšího postupu při záchraně tohoto překrásného jezera.

Obrázek 3. Masa vodního květu v jedné ze zátok.

Obrázek 4. Mikroskopický pohled na vlákna *Lyngbya robusta*.

Literatura

- Deevey Jr. E. S. 1957. Limnologic Studies in Middle America.- Transactions of the Connecticut Academy of Arts and Sciences 39: 213-328.
- Diaz, M., Pedrozo, F., Reynolds, C., Temporetti, P. 2007. Chemical composition and the nitrogen-regulated trophic state of Patagonian lakes. – Limnologica 37(1): 17-27.
- Komárek, J., Komárková-Legnerová, J. 2007. Several rare freshwater planktic cyanobacteria (Cyanoprokaryotes) from reservoirs in South America. – Hoehnea 34: 49-58.
- Weiss, C. M. 1971. Water quality investigations in Guatemala. Lake Atitlán 1968-1970. University of North Carolina y ERIS. 175pp.

Jezera, aligátoři (a eutrofizace) na Floridě

Zuzana Hořická, ÚŽP PŘF UK Praha

Když jsem se s půlročním odstupem zeptala své dvanáctileté dcery, co si vybavuje ze všech jezer ve střední části Floridy, která jsme spolu během letního pobytu viděly, reagovala velmi živě: „Přece krásné okolí, aligátoři, no a ta špína...“ (Teprve potom se rozvzpomněla také na večerní mračna komárů.) Její vzpomínky se shodují s mými protichůdnými dojmy z jezer centrální Floridy – z nádherné a pro nás exotické přírody a zároveň velmi silného stupně eutrofizace mnoha jezer v době, kdy její obecné příčiny a mechanismy již byly dávno popsány a proces úspěšné nápravy je v Evropě mnohem dále.

Na subtropickou Floridu mne v letním období, pro obyvatele mírného pásu velmi teplém a vlhkém, přivedl pobyt na jednom z pracovišť University of Florida v městečku Apopka u Orlanda a studie ekologie larev pakomárů. Pakomáři (Chironomidae) se na floridském poloostrově vyskytují masově – během larválního vývoje jsou významnou složkou benthických společenstev jezer a dospělci pak představují obtížný hmyz, jehož hromadný výskyt v létě znepříjemňuje rekreaci i dopravu a může u lidí vyvolávat alergické reakce astmatického charakteru. Ústav, kterému kolegové říkali sympaticky „Stanice“, se nacházel přímo na břehu jezera Apopka; byl obklopen rozsáhlým pozemkem se skleníky a experimentálním zázemím, ke kterému z jedné strany přiléhala pomerančovníkový háj, z druhé krásný Magnolia Park se vzrostlými tisovci a magnóliemi.

Jezera

Jméno Apopka pochází jako mnoho jiných místních názvů z jazyka indiánského kmene Seminolů, kteří byli na Floridu vytěsněni v 19. století z oblasti dnešních států Alabama a Georgia. Seminolové osídlili území, původně obydlené lidem Timucua (kmenem Acuera) – tito Indiáni vymřeli v průběhu 16.-17. století v důsledku válek a chorob zavlečených sem dobyvateli a misionáři z Evropy. „Apopka“ (Ahapopka) znamená v jazyce Seminolů „brambor“, jejich osada na břehu velkého jezera tedy označovala místo, kde se pěstovaly (jedly) brambory.

Jezero Apopka (přibližně 28° N, 81° W) je s plochou 125 km² čtvrtým největším jezerem Floridy, jako většina jezer floridského poloostrova je však velmi mělké (průměrná hloubka je pouze 1,6 m). Vzniklo poklesem vápencového podloží v důsledku tzv. krasové eroze. Napájí soustavu dalších velkých jezer v povodí řeky Ocklawaha (tzv. Harris chain of lakes: jezera Griffin, Harris, Eustis, Dora a Beauclair) – ta se vlévá do mohutné „líné“ řeky St. Johns River (nejdelší floridské řeky a jedné z mála řek na americkém kontinentě, jež tečou od jihu k severu), která ústí v Jacksonville do Atlantického oceánu.

*Jezero Beauclair
v turistickém městečku Mount Dora
(„Mount“ = 56 m n.m.).*

*Jezero Apopka
v letním odpoledni (molo „u Pepíka“).*

Střední část Floridy je jezery nejrůznější velikosti a charakteru doslova protkána (ačkoliv největší floridské jezero, Okeechobee s rozlohou 1 900 km² a průměrnou hloubkou 2,7 m, leží jižněji). Kromě jezer se zde nalézají množství jiných, často velmi krásných vodních biotopů (zejména pramenů a řek s jejich vedlejšími a slepými rameny) a mokřadů včetně „typických“ floridských močálů s propletenými kmeny tisovce dvouřadého (bald cypress, *Taxodium distichum*) nebo hustým zárostem rákosí a bambusu. Zdrojem pitné vody však není na Floridě povrchová voda, ale obrovská zásoba podzemní vody v akviferu (zvodnělých uhličitánových vrstvách), který se rozkládá pod celým poloostrovem.

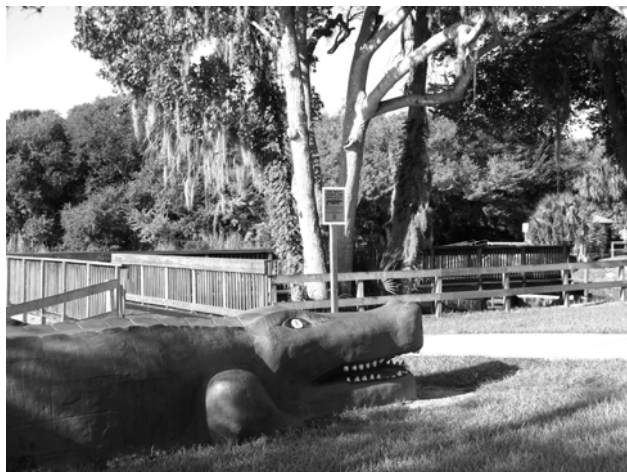
„Gators“

Pro Středoevropana je první nápadnou a zpočátku téměř neuvěřitelnou věcí, že na Floridě jsou skutečně ve vodách aligátoři, a to doslova všude. Jedná se o aligátora severoamerického (*Alligator mississippiensis*), který se vyskytuje pouze v jihovýchodní části Spojených států. Světové unikum představuje Národní park Everglades na jižním cípu Floridy, v jehož močálech žijí společně aligátoři s krokodýly (krokodýl americký, *Crocodylus acutus*). Aligátoři, tyto velké „ještěrky“ (jejich pojmenování vzniklo zkomolením původního španělského označení „el lagarto“, ještěrka), dorůstají délky kolem 3 m (samice) a 4-6 m (samci); ve volné přírodě se údajně dožívají zhruba 40 let. Samice stavějí na břehu ohromná hnízda překrytá vegetací, do nichž kladou až 60 vajec. Vylíhlá mláďata přenášejí v tlamě do vody a zůstávají s nimi nejméně po celý další rok.

Aligátoři byli na Floridě až do r. 1970 loveni pro kůži, po vyhlášení za ohrožený druh jejich stavby opět vzrostly. Žijí ve všech typech vod a mokřadů a v poslední době pronikají i do kanálů a do blízkosti lidských obydlí. Na Mysu Canaveral bylo kolem areálu Kennedyho vesmírného střediska třeba postavit vysoký drátěný plot, aby se dospělí aligátoři neobjevovali nečekaně např. ve skladech nebo nenarušili provoz objektů... Problémy s aligátory (jejich rostoucí útočnost a slídění za potravou doslova až do kuchyní v domech u vody) způsobují také lidé, kteří je krmí. Aligátor není schopen odlišit ruku člověka, která mu hodila potravu, od kořisti, navíc tak ztratí strach z člověka, avšak nelze ho ochočit. Z tohoto důvodu je krmení aligátorů přísně zakázáno a v některých oblastech byl povolen jejich podzimní lov. Ve vybraných restauracích se tak, přestože „gator“ je slavným maskotem sportovního klubu University of Florida (UF Gators) a zůstává jedním ze symbolů Floridy, podávají jako floridská specialita smažené kousky „aligátorejšího“ ocasu – mimochodem houževnaté a zcela bez chuti.

Aligátorejší kluk Pepík, kamarád z přístavu na jezeře Apopka.

Betonový aligátor v přístavu a malém odpočinkovém parku u jezera Monroe. Vývěska upozorňuje na zákaz krmení aligátorů.

Mezi jedno z mých prvních setkání s aligátory „nablízko“ patří zastávka v malé marině v zátocce na jezeře Monroe u Sanfordu, kam jsme si zajeli sníst svačinu po odběru pakomárů. Několik cedulí v parku i na kůlech ve vodě hlásalo, že se jedná o oblast vymezenou na koupání („Swimming Area“

a „Swimming Allowed“), jedinými tvory, kteří se tam koupali, však bylo několik statných aligátorů a samice s třemi mláďaty. Těšilo mne pozorovat zblízka jedno z mláďat u břehu, ale náš technik pravil, „baby alligator also likes meat“, a odtáhl mne okamžitě pryč. Potravou malých aligátorů je ale hlavně hmyz, žáby a drobné ryby (dospělí jedinci se živí rybami, želvami, drobnými savci a ptáky). Ke konci mého pobytu již byly tyto koupací cedule nahrazeny vyhláškami se zákazem krmení a „obtěžování“ aligátorů.

Daleko důvěrnější vztah jsem měla k Pepíkovi, aligátoremu „klukovi“ (měřil cca 160 cm – samice dospívají při délce těla kolem 180 cm) v přístavu lodí na jezeře Apopka v rekreačním parku Magnolia. Zastavovala jsem se tam cestou z práce velmi často a většinou, když jsem vyšla na kovové molo a zavolala „Pepíku“, odněkud se tiše vynořil a dlouho mne bez hnutí upřeně pozoroval, než se otočil a zaplul mezi vodní hyacinty. Zjevně čekal, co mu hodím jako už někdo přede mnou – proto si také myslím, že někdy v pozdním podzimu ho místní lovci „zkažených“ aligátorů zastřelili. Někdy se z rákosí vynořili i dva jeho „bratříčci“, ani ne metroví. Teprve po dlouhé době jsem však zažila, jak se soumrakem náhle za hradbou rákosí tiše a hrozivě vyplouvají opravdové aligátory „klády“ („maminky“ a „tatínkové“) – jejich délku jsem odhadovala na 2-3,5 m a pro jistotu se držela dále od vody.

Příště pokračování:

O problému jezer s organickým znečištěním a úpadku rybářství v jezerech střední Floridy.

Zápis ze schůze HV ČLS, konané dne 26. 1. 2010 v Praze

Přítomni: dle prezenční listiny

1. Kontrola zápisu z minulé schůze HV ČLS: zápis byl schválen

2. Hospodaření ČLS (dr. Havel dle podkladů dr. Drápaly):

- hospodaření ČLS v období 1. 1. 2009 – 31. 12. 2009:

- počáteční stav účtu k 1. 1. 2009 89.189,02 Kč
- stav účtu k 31. 12. 2009 110.508,61 Kč

Příjmy:	členské příspěvky	23.400,—	Kč
	dotace RVS	18.000,—	Kč
	Česká spořitelna, a.s.	105,59	Kč
	15. konference ČLS a SLS	26.000,—	Kč
	<i>Příjmy celkem:</i>	<i>67.505,59</i>	<i>Kč</i>

Výdaje:	projekt „LimNo, www“	20.535,—	Kč
	projekt „Odb. skupiny, semináře“	11.333,—	Kč
	cestovné	859,—	Kč
	mzdové náklady (účetní)	11.000,—	Kč
	Česká spořitelna, a.s.	2.459,—	Kč
	<i>Výdaje celkem:</i>	<i>46.186,—</i>	<i>Kč</i>

- čerpání prostředků z dotace Rady vědeckých společností ČR na projekty ČLS: prostředky na oba projekty byly vyčerpány v souladu s podmínkami přidělené dotace; vyúčtování projektů bylo RVS ČR předáno v požadované lhůtě

- členské příspěvky dlužilo k 31. 12. 2009 82 členů ČLS. Celková dlužná částka činila 17.900,- Kč. Dlužníkům bylo na jejich e-mailové adresy rozesláno upozornění (dr. Sacherová). Seznam dlužníků bude zveřejněn v LimNo1/2010

- FÚ pro Prahu 6 ukončil „kontrolu hospodaření s peněžními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu ČR v roce 2005 a 2006“. Výsledek kontroly je, že „peněžní prostředky byly použity k danému účelu a v daném čase dle Podmínek pro použití dotace ze státního rozpočtu ČR vědeckým společností“

3. Zpráva o činnosti ČLS v roce 2009 (dr. Havel):

- elektronický formulář pro Radu vědeckých společností ČR byl zpracován v požadovaném termínu; HV ČLS souhlasí s povolením publikace zprávy v materiálech RVS

4. www stránky ČLS (dr. Sacherová):

- byl osloven webmaster, předány konkrétní požadavky
- návrh domény: limnospol.cz
- HV ČLS zmocnil dr. Sacherovou k dalšímu jednání
- zkušební provoz nových stránek se předpokládá do příští schůze HV

5. Limnologické noviny (dr. Sacherová):

- číslo 1/2010 naplněno příspěvky
- bude publikováno složení HV ČLS pro funkční období 2009 - 2012
- byly prodiskutovány náměty na odborné příspěvky do LimNo

6. Výsledky voleb výboru Pobočky České Budějovice

- výbor Pobočky České Budějovice bude ve funkčním období 2009 – 2012 pracovat ve složení:

RNDr. Jakub Borovec, Ph.D. – předseda výboru

Ing. Jan Potužák, Ph.D.

RNDr. Ivo Přikryl

- HV ČLS děkuje dlouholetému předsedovi Pobočky České Budějovice RNDr. I. Přikrylovi za aktivní práci

7. Matrika (dr. Duras):

Členství zrušená pro dlouhodobé neplacení příspěvků:

- HV ČLS rozhodl v souladu s čl. 14 Stanov ČLS o zániku členství:

Skácel Alexandr, RNDr., CSc.

Zelený Luboš, Mgr.

- matrikář aktualizuje a rozešle databázi

8. Projekt revitalizace Orlické nádrže (doc. Vrba):

- k jednání přizván dr. Fiala (VÚV TGM)
- základní informace podal doc. Vrba
- závěry z rozsáhlé diskuse:
 - HV ČS podpoří vzájemnou informovanost; k jednání budou přizváni zástupci VÚV TGM
 - koordinací pověřena Pobočka České Budějovice; možnost ustavení pracovní skupiny
 - příští konference týkající se problematiky bude na podzim; odborná garance ČLS

9. Různé:

- Česká asociace pro vodu (dr. Duras):
 - otázka zapojení ČLS; doc. Vrba dostane od dr. Durase a dr. Fuksy kontakty a na příští schůzi HV podá informaci
- proběhla diskuse o tématech, do kterých by se ČLS měla zapojit a kde by mohla uplatnit svá stanoviska
 - možnost vytvoření pracovních skupin ke konkrétním problémům
 - předpokládá se vytvoření diskusního fóra na www stránkách ČLS
 - konkrétní návrhy na příští schůzi HV ČLS
- Setkání mladých limnologů III (doc. Rulík):

- předpokládaný termín 22. – 25. 4. 2010, PŘF UP Olomouc
- HV ČLS souhlasí s úhradou části nákladů do výše 8 tis. Kč
- podrobná informace bude zveřejněna v LimNo 1/2010
- konference Říční dno VII (doc. Zahrádková):
 - HV ČLS souhlasí s účastí České limnologické společnosti jako spolupořadatele
- termín příští schůze HV ČLS byl předběžně stanoven na 12. 5. 2010, Praha

- Zapsal: L. Havel -

Složení hlavního výboru České limnologické společnosti na funkční období 2009 – 2012

Předseda:

RNDr. Jaroslav Vrba, CSc., Přírodovědecká fakulta Jihočeské univerzity, České Budějovice

Hospodář:

RNDr. Miloš Drápala, Vodohospodářské a inženýrské služby, a.s., Praha

Vědecký tajemník:

RNDr. Ladislav Havel, CSc., Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.M.,v.v.i., Praha

Členové výboru:

RNDr. Veronika Sacherová, Ph.D., Přírodovědecká fakulta UK, Praha (*redaktorka
Limnologických novin*)

RNDr. Jindřich Duras, Ph.D., Povodí Vltavy, s.p., Plzeň (*matrika, vedení databáze členů*)

RNDr. Martin Rulík, Ph.D., Přírodovědecká fakulta UP, Olomouc (*koordinace poboček a
odborných skupin ČLS*)

Doc. RNDr. Světlana Zahrádková, Ph.D., Přírodovědecká fakulta MU, Brno (*předsedkyně
Pobočky Brno*)

RNDr. Jakub Borovec, Ph.D., Biologické centrum AV ČR, v.v.i., Hydrobiologický ústav, České
Budějovice (*předseda Pobočky České Budějovice*)

RNDr. Josef K. Fuksa, CSc., Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.M.,v.v.i., Praha (*předseda
Pobočky Praha*)

Osobní zprávy

V letošním roce se dožívají významného životního jubilea tito členové ČLS:

Ing. Ilja Bernardová (*14. 12. 1945)
 RNDr. Blanka Desortová., CSc. (*25. 2. 1945)
 RNDr. Josef K. Fuksa, CSc. (*28. 12. 1945)
 Doc. RNDr. Ivo Sukop, CSc. (*15. 4. 1945)
 RNDr. Blanka Macháčková (*5. 7. 1955)
 RNDr. Jiří Nedoma, CSc. (*11. 6. 1955)
 Ing. Luděk Rederer (*30. 1. 1955)
 Prof. RNDr. Karel Šimek, CSc. (*5. 3. 1955)
 Ing. Jan Vymazal, CSc. Doc. (*26. 4. 1955)
 RNDr. Václav Koza (*10. 8. 1960)
 RNDr. Pavel Krám, Ph.D. (*14. 5. 1960)

Všem jubilantům přejeme pevné zdraví, mnoho životního elánu a vše nejlepší do dalších let a také stálou věrnost a přízeň ČLS!

Za ČLS: doc. RNDr. Jaroslav Vrba, CSc.

Hrazení členských příspěvků bez rozesílání složenek

Řádné hrazení členských příspěvků je podle článku 13 Stanov České limnologické společnosti povinností každého člena. **Od roku 2009 se nerozesílají složenky.** Při platbě členských příspěvků či dlužných částek (pravidelné zveřejňování dlužníků v LimNo zůstává zachováno) bankovním převodem nebo složenkou (Poštovní poukázka A) dbejte na správné uvedení **čísla účtu i variabilního symbolu.** Číslo účtu ČLS je **280754359 /0800** (též uvedeno v tiráži LimNo), **trojmístný variabilní symbol** je pro každého člena **specifický**; pro Vaši platbu ho najdete před jménem **na svém adresním štítku na obálce s LimNo**, případně si jej můžete ověřit u matrikáře, hospodáře, tajemníka, předsedů poboček či v redakci.

Výše ročního členského příspěvku ČLS činí **200 Kč**, pro studenty a seniory 100 Kč. Status studenta zaniká v kalendářním roce následujícím po dovršení 26 let; status seniora vzniká v roce následujícím po dovršení 65 let. V případě pochybností se obraťte na výše uvedené funkcionáře. - HV ČLS -

• Dlužníci • Dluhy • Dlužníci • Dluhy • Dlužníci • Dluhy • Dlužníci • Dluhy • Dlužníci •

V seznamu dlužníků níže je před jménem uveden variabilní symbol člena a za jménem dlužná částka.

Členské příspěvky ČLS k 31. 1. 2010 dluží (rok/y):

101 Adámek Zdeněk 200,- (2009); **103 Bernardová Ilja** 200,- (2009); **356 Bláha Martin** 200,- (2009); **112 Černý Martin** 200 (2009); **351 Dlouhá Štěpánka** 200,- (2009, 2008); **129 Elster Josef** 200,- (2009); **330 Faustová Markéta** 400,- (2009, 2008); **336 Frančeová Anna** 400,- (2009, 2008); **125 Geriš Rodan** 200,- (2009); **139 Gottwaldová Vlasta** 200,- (2009, 2008); **148 Hartvich Petr** 200,- (2009); **156 Hess Josef** 200,- (2009); **157 Heteša Jiří** 100,- (2009); **221 Hodovský Jan** 200,- (2009); **160 Hořická Zuzana** 200,- (2009); **166 Hrdina Vladimír** 100,- (2009); **167 Hruška Václav** 100,- (2009); **324 Hřebík Štěpán** 200,- (2009); **168 Hubáčková Jana** 100,- (2009); **169 Husák Štěpán** 200,- (2009, 2008); **111 Chvojka Pavel** 200,- (2009); **117 Janeček Emil** 200,- (2009); **338 Koblížek Michal** 200,- (2009); **317 Kočí Vladimír** 200,- (2009); **183 Komárková Jaroslava** 100,- (2009); **350 Konvičková Veronika** 300,- (2009, 2008); **305 Kopáček Jiří** 200,- (2009); **138 Kopp Radovan** 200,- (2009); **359 Kroča Jiří** 400,- (2009, 2008); **188 Křivánek Svatopluk** 100,- (2009); **189 Křížek Josef** 200,- (2009); **196 Lacina Jan** 200,- (2009); **343 Lelková Eva** 200,- (2009); **199 Leontovychová Drahomíra** 400,- (2009, 2008); **201 Liška Luděk** 200,- (2009); **202 Liška Marek** 200,- (2009); **205 Loužecká Anna** 200,- (2009, 2008); **212 Mareš Jan** 200,- (2009); **306 Maršálek Blahoslav** 200,- (2009); **213 Marvan Petr** 100,- (2009); **174 Melčáková Iva** 200,- (2009); **145 Mlejnková Hana** 200,- (2009); **334 Musil Jiří** 200,- (2009); **224 Orság Leopold** 200,- (2009); **228 Pechar Libor** 200,- (2009); **335 Pithart David** 400,- (2009, 2008); **230 Pivnička Karel** 100,- (2009); **232 Pokorný Jan** 200,- (2009); **320 Porcalová Martina** 400,- (2009, 2007); **342 Pumann Petr** 200,- (2009); **242 Punčochář Pavel** 400,- (2009, 2008); **244 Rulík Martin** 200,- (2009); **248 Sedlák Edmund** 200,- (2009, 2008); **256 Sovíková Lenka** 200,- (2009); **303 Šímová Iva** 200,- (2009); **274 Tuša Ivan** 200,- (2009); **275 Uvíra Vladimír** 200,- (2009); **162 Uvírová Ivona** 200,- (2009); **276 Vágner Petr** 100,- (2009); **278 Vaňková Ivana** 400,- (2009, 2008); **283 Vymazal Jan** 200,- (2009); **284 Vymazalová Eva** 200,- (2009); **272 Wittlerová Martina** 200,- (2009); **286 Zahrádka Jiří** 200,- (2009); **290 Žádníková Daniela** 200,- (2009)

Při všech platbách prosím používejte **variabilní symboly**, jež umožňují jednoznačnou identifikaci a evidenci Vašich plateb. Pokud jste ve výše uvedeném seznamu nedopatřením, omlouváme se. V tom případě prosím zašlete kopii dokladu o platbě buď na adresu: dr. Miloš Drápala, Jažlovická 1326/20, 149 00 Praha 4 – Opatov, labor@vis-praha.cz. - md -

Pravidelné semináře poboček a dalších pracovišť

BRNO – VÚV TGM – semináře se konají *od 13:00 hod.* v zasedací místnosti Výzkumného ústavu vodohospodářského T. G. Masaryka, Mojmírovo nám. 16, Brno – Královo Pole, (organizace: Pavel Polka; tel.: 220 197 350; e-mail: Pavel_Polka@vuv.cz)

17. 3. 2010 Ing. Danuše Beránková, Ing. Milena Forejtníková
Možnosti řízení a udržení jakosti vod pro rekreační využití ve vztahu ke krajinným antropogenním vlivům

- 22. 4. 2010** Mgr. Petr Medek, RNDr. Hana Mlejnková, Ph.D.
1. Stanovení běžně nesledovaných účinných látek z přípravků na ochranu rostlin ve vodách metodou GC-MS; 2. Mikrobiální společenstva v povrchových a odpadních vodách

BRNO – ÚBZ PŘF MU – semináře se konají vždy *ve čtvrtek od 13:00 hod.* v posluchárně BR3 (budova 23) Ústavu botaniky a zoologie Přírodovědecké fakulty MU, Terezy Novákové 64, Brno – Řečkovice^{*)}
(organizace: doc. RNDr. Jan Helešic, Ph.D.; *tel.:* 549 494 191; *e-mail:* helesic@sci.muni.cz,
a doc. RNDr. Světlana Zahradková, Ph.D., zahr@sci.muni.cz)

- 4. 3. 2010** Mgr. Jan Špaček, Ph.D. (Povodí Labe, Hradec Králové)
Nepůvodní druhy makrozoobentosu v ČR

OLOMOUC – PŘF UP – semináře se konají vždy *ve středu od 17:00 hod.* v učebně č. SE 622 Biocentra Přírodovědecké fakulty UP, Šlechtitelů 11, Olomouc – Holice (budova A, 6. patro)
(organizace: doc. RNDr. Martin Rulík, Ph.D.; *tel.:* 585 634 569; *e-mail:* martin.rulik@upol.cz)

- 24. 2. 2010** Martin Rulík
Jak získat a ukládat nové informace z oboru (databáze, časopisy, WOS, Reference Manager...)
- 3. 3. 2010** Jan Špaček (Povodí Labe, Hradec Králové)
Nepůvodní druhy bezobratlých živočichů v našich vodách
- 10. 3. 2010** Evžen Tošenovský
Jak si připravit výzkum (design experimentu, reprezentativnost a opakování, jak správně měřit cokoliv)
- 17.3. 2010** Evžen Tošenovský
Jak a pomocí čeho získávat data (záznam a analýza obrazu, geometrická morfometrie, komerční i freewarový software využitelný při získávání dat v hydrobiologii – *ImageJ, Gimp, Sedi, Hunter, software používaných analytických přístrojů, ...*)
- 24. 3. 2010** Marco Cantonati (Italy)
Use of benthic organisms from multiple taxonomic groups for the conservation-oriented classification of spring habitats: Neglected and threatened key habitats for biodiversity conservation
- 31. 3. 2010** Evžen Tošenovský
Jak ukládat a třídit data (tabulky vs. databáze, jak (ne)dělat tabulku, import dat – *Microsoft Excel a Access*)
- 7. 4. 2010** Evžen Tošenovský
Jak a v čem analyzovat data I (matematická a statistická analýza dat, jak (ne)dělat „statistiku“, statistický software – *Statistica, NCSS, Past, CANOCO, ...*)
- 14. 4. 2010** Evžen Tošenovský
Jak a v čem analyzovat data II (grafická analýza dat, jak (ne)dělat graf, software – *Excel, Statistica, CANOCO, ...*)
- 21. 4. 2010** Maria Leichtfried (Austria)
IRESA - Initiative of River Ecology in Sri Lanka: from Science to Application
- 28. 4. 2010** Diplomové semináře
- 5. 5. 2010** Diplomové semináře

ČESKÉ BUDĚJOVICE – HBÚ BC AV ČR – semináře se konají vždy *ve čtvrtek od 13:00 hod.* v přednáškovém sále Biologického centra AV ČR, Na Sádkách 7, České Budějovice (přízemí)
(organizace: RNDr. Jiří Macháček, CSc.; *tel.:* 387 775 849; *e-mail:* machacek@hbu.cas.cz)
aktualizace sledujte na www.hbu.cas.cz/seminars.php

- 18. 3. 2010** Mgr. Ondřej Slavík, Ph.D. (VÚVTGM, Praha)
Radio-telemetrické studie ryb: Příprava projektů, aplikace v různých typech prostředí a poslední technické novinky

^{*)} vpravo hned za vrátnicí v areálu bývalých kasáren, asi 200 m za konečnou tramvaje v Řečkovících, směrem na Ivanovice

8. 4. 2010 Mgr. Eliška Zapomělová, Ph.D. (BCAVCR, HBÚ, České Budějovice)
Dolichospermum a ti druzí - současný stav taxonomie sinic z okruhu tradičního rodu *Anabaena*

29. 4. 2010 RNDr. Jaromír Sedá, CSc. (BCAVCR, HBÚ, České Budějovice), Václav Nuc (gymnasium
Jírovcova, České Budějovice)

Analýza obnovy populací perlooček po extrémních povodních

27. 5. 2010 Mgr. Ivana Vaníčková (BCAVCR, HBÚ a Př.f. JČU České Budějovice) a kol.

Časo-prostorová diverzita *Daphnia galeata* v hluboké nádrži ve fázi jarního sexuálního rozmnožování
- co napoví analýza mikrosatelitů DNA.

10. 6. 2010 Petr Znachor, Ph.D. (BCAVCR, HBÚ, České Budějovice)

Význam organického uhlíku pro výživu fytoplanktonu nádrže Římov

ČESKÉ BUDĚJOVICE – KBE PŘF JU – semináře se konají vždy *ve čtvrtek od 15:30 hod.* v posluchárně B1
Přírodovědecké fakulty JU, České Budějovice (Blažkův pavilon)
(organizace: Mgr. Vojtěch Kasalický; *tel.:* 387 775 887; *e-mail:* vojtech.ves@post.cz)
aktualizace sledujte na kbe.prf.jcu.cz/magisterske-seminare

8. dubna 2010 Karel Horňák, Ph.D. (HBÚ AVČR)

Možnost využití průtokové cytometrie pro studium planktonu

TŘEBOŇ – MBÚ AV ČR – semináře se konají vždy *v úterý od 13:00 hod.* v zasedací místnosti
Mikrobiologického ústavu AV ČR, Opatovický mlýn, Třeboň
(organizace: RNDr. Kateřina Bisová; *tel.:* 384 340 485; *e-mail:* bisova@alga.cz)

2. března 2010 Bc. Eva Hojerová

Distribuce aerobních anoxygenních fotosyntetických bakterií ve Středozezemním moři

9. března 2010 Mgr. Michal Koblížek Ph.D.

Evoluce fototrofie u Rhodobacterales

VODŇANY – VÚRH FROV JU – semináře se konají vždy *v pondělí od 12:00 hod.* v zasedací místnosti
Výzk. ústavu rybářského a hydrobiologického Fakulty rybářství a ochrany vod JU, Zátíší 728/II, Vodňany
(organizace: Vojtěch Kašpar, Tomáš Policar; *e-mail:* vkašpar@jcu.cz, policar@vurh.jcu.cz)
aktualizace sledujte na <http://www.frov.jcu.cz/cs/seminare>

8. března 2010

Jiří Kříšťan: Reproduction of percids and their gamete quality.

Dmitro Bytyutskyy: Interrelationships between ploidy level, genome size and cell size in a series of
ploidy level models from 2n to 12n fish.

Jan Másíliko: Produce efficiency of mechanical modified cereals in market carp farming

22. března 2010

Tomáš Zajíc: Polyunsaturated fatty acids in common carp (*Cyprinus carpio* L.) edible parts

Anna Shaliutyna: The study of total proteins profiles in seminal plasma during maturation

PRAHA – KE PŘF UK – semináře se konají vždy *v úterý od 15:00 hod.* v posluchárně B2P Katedry ekologie
Přírodovědecké fakulty UK, Viničná 7, Praha 2 (ve 2. patře vpravo, č. 250 – 251)
(organizace: RNDr. Adam Petrusek, Ph.D.; *tel.:* 221 951 807; *e-mail:* petrusek@cesnet.cz)
aktualizace sledujte na portal.natur.cuni.cz/biologie/ekologie/seminare-katedry

2. března 2010 David Boukal, Ph.D. (BC AV ČR a PřF Jihočeské univerzity, ČB): Způsobuje komerční
rybolov evoluci ryb? Od rybářských dat k modelům a zase zpátky.
([Krajinova posluchárna](#), Benátská 2, II. mezipatro)

6. dubna 2010 *prezentace doktorandů:*

Mgr. Petr Jan Juračka: Metaspolečenstva v prostoru a v čase: jaké otázky si lze klást
(na příkladu kokořínských tůní)? (školitel: A. Petrusek)

Mgr. Kateřina Kopalová: Diverzita antarktických rozsivek (školitelka: L. Nedbalová)

- 20. dubna 2010** Dr. Justyna Wolinska (Ludwig-Maximilians-Universität, Mnichov, Německo)
Ecological and evolutionary relationships between Daphnia and their common parasites
(Velká zoologická posluchárna, Viničná 7, 2. patro)
- 11. května 2010** RNDr. Jan Fott, CSc. (katedra ekologie):
Projekty Hydrobiologického oddělení v 80. a 90. létech:
od Blatné přes Šumavu k Tatrám, od současnosti po pozdní glaciál.

PRAHA – ÚŽP PŘF UK – semináře se konají vždy *ve středu od 15:00 hod.* v Krajinově posluchárně Ústavu pro životní prostředí Přírodovědecké fakulty UK, Benátská 2, Praha 2 (II. mezipatro)
(organizace: Mgr. Jolana Tátošová, Ph.D.; *tel.:* 221 951 893; *e-mail:* jolana@blatna.cuni.cz)

- 3. března 2010** Ing. Lukáš KALOUS, PhD (ČZU, Praha)
Projekt České rozvojové spolupráce ve Vietnamu: Lze ještě něco zlepšit na chovu ryb ve Vietnamu? O tom, co tam vlastně děláme.
- 17. března 2010** RNDr. Jindřich Duras, PhD.
Bolevecký rybník – školení (od) ekosystému?
- 21. dubna 2010** Ass. Prof. Michael GILEK (Södertörn University, School of Life Science, Centre for Baltic and East European Studies)
Environmental Risk Governance of the Baltic Sea

PRAHA – VÚV TGM – semináře se konají vždy *od 14:00 hod.* obvykle v kinosále Výzkumného ústavu vodohospodářského T. G. Masaryka, Podbabská 30, Praha 6
(organizace: Pavel Polka; *tel.:* 220 197 350; *e-mail:* Pavel_Polka@vuv.cz)

- 21. 1. 2010** Ing. Eva Mlejnská
Extenzivní způsoby čištění odpadních vod
- 17. 2. 2010** Ing. Danuše Beránková, Ing. Miloš Rozkošný, Ph.D.
Znečištění dálničních splachů a hodnocení účinnosti jejich dočišťování
- 18. 3. 2010** Mgr. David Chrastina, Ing. Ivana Truxová, RNDr. Přemysl Soldán, Ph.D.
Nové analytické metody v laboratorní praxi
- 15. 4. 2010** Mgr. Jana Seyfriedová, Ing. Věra Hudáková
1. Technologie zpracování odpadů a nejlepší dostupné techniky (BAT) a referenční dokumenty (BREF); 2. Informace o problematikách řešených v rámci výzkumného záměru „Výzkum pro hospodaření s odpady v rámci ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje“
- 20. 5. 2010** Mgr. Michal Pešta, Mgr. Libuše Opatřilová, Mgr. Tereza Urbanová, RNDr. Jitka Svobodová, Mgr. Ing. Lucie Kubíková, Mgr. Ondřej Slavík, Ph.D.
Způsoby hodnocení biologických dat
- 17. 6. 2010** Ing. Tomáš Mičaník, Ing. Alena Kristová
Téma semináře bude ještě upřesněno.
- 16. 9. 2010** Doc. RNDr. Zbyněk Hrkal, CSc.
Vodohospodářská problematika Kathmandu

OSTRAVA – VÚV TGM – semináře se konají vždy *od 10:00 hod.* v zasedací místnosti Výzkumného ústavu vodohospodářského T. G. Masaryka, Macharova 5, Ostrava
(organizace: Pavel Polka; *tel.:* 220 197 350; *e-mail:* Pavel_Polka@vuv.cz)

- 11. 2. 2010** Ing. Tomáš Sezima, Ph.D., Ing. Robert Kořínek
Projekty VaV řešené na pobočce Ostrava v oblasti odpadového hospodářství
- 10. 6. 2010** Ing. Martin Durčák, Ing. Luděk Trdlica, Ing. Petr Tužil, Ph.D.
Mezinárodní plán povodí řeky Odry
- 9. 9. 2010** Ing. Tomáš Mičaník, Ing. František Sýkora, Ing. Alena Kristová
Mísicí zóny a Programy opatření v oblasti nebezpečných látek

Oznámení o akcích

Určovací kurs Copepoda 2010

Opět se rok s rokem sešel a blíží se termín tradičního určovacího kurzu. Tentokrát se po třech letech vracíme k buchankám. Kurs se uskuteční ve dnech **19. - 21. března 2010**, jako obvykle na Dvoře Hamr v Lužnici u Třeboně.

Stručné informace: *Obsah:* seznámení s postupem determinace a s materiálem našich druhů buchanek, informace o novinkách, změny v taxonomii a další. Lektory budou: I. Příkryl, M. Bláha a další. *Začátek:* 19. 3. 2010 ve 13 hod. *Konec:* 21. 3. 2010 ve 12 hod. *Stravování:* v penzionu snídaně, obědy a večere nebo individuální. *Ubytování:* v penzionu (pouze 14 lůžek), ve spacáku na zemi v přednáškové místnosti nebo na slámě ve stodole zdarma. *Doprava:* Dvůr Hamr se nachází pod hrází rybníka Rožmberk, cca 10 km severně od Třeboně mezi obcemi Lužnice a Lomnice n. Lužnicí. Po dohodě je možný odvoz z Třeboně nebo ze zastávek veřejné dopravy autem. *S sebou:* přezutí, zajímavý nebo problematický materiál, méně známou nebo hůře dostupnou určovací literaturu. Opět apelujeme na vlastní materiál/vzorky účastníků. V případě zájmu vystavíme potvrzení o účasti. Studenti si mohou zapsat tento kurs v letním semestru na Přírodovědecké fakultě JU: Určovací kurs planktonních bezobratlých KBE 453. Zájemci obraťte se na devetter@upb.cas.cz a <http://kbe.prf.jcu.cz/KBE453>. Připomínáme, že zájemci o postel v penzionu se musí hlásit bez váhání. *e-mail:* devetter@upb.cas.cz, prikryl@enki.cz, *mobil:* 604 973 379, 604 835 938, tel: 383 383 461, 387 775 759

-M. Devetter a I. Příkryl-

Setkání mladých limnologů III.

PřF UP v Olomouci, duben (22. – 25. 4. 2010)

Česká limnologická společnost si dovoluje pozvat mladé hydrobiology na minikonferenci, jejímž hlavním cílem je vzájemná výměna zkušeností, poznatků a neformální diskuze o tom, jaké je studium limnologie na vysokých školách v ČR, co by se dalo zlepšit a jaké jsou možnosti budoucího uplatnění absolventů. Nedílnou součástí setkání bude vlastní prezentace formou přednášek či posterů. Setkání se uskuteční na půdě olomoucké přírodovědecké fakulty, kde budou od čtvrtka do soboty probíhat přednášky a diskuze. Plánována je rovněž exkurze za žábřonozkami do tůní v CHKO Litovelské Pomoraví. Přihlášky zasílejte, prosím, v elektronické formě do 15. 3. 2010 na adresu: martin.rulik@upol.cz, po tomto termínu bude k dispozici podrobnější program včetně informací o možnostech ubytování atd.

Koordinátorem setkání je Martin Rulík, Katedra ekologie a životního prostředí PřF UP v Olomouci, tel. 585 634 569.

-Martin Rulík-

INTERNATIONAL ASSOCIATION FOR DANUBE RESEARCH
38th IAD Conference
Large River Basins – Danube meets Elbe
Challenges – Strategies – Solutions

Termín: 22. – 25. června 2010

Místo konání: Drážďany, Německo, The "Blockhaus", Neustädter Markt 19

Kontakt

Vědecká náplň: Dr Fritz Kohmann, IAD Germany, BfG: kohmann@bafg.de

Organizační otázky: sekretariát konference F&U confirm: iad-dresden-2010@bafg.de

www.iad-dresden-2010.de

Zaměření konference

Konference bude zaměřena na povodí velkých řek pomocí srovnání Dunaje a Labe a povodí dalších velkých řek. V rámci Rámcové směrnice EU pro vodní politiku byl vytvořen Plán managementu povodí Dunaje, což vyvolalo diskuzi o nejnovějších vědeckých postupech a sladění metodik. Konference má podtitul „Výzvy – strategie – řešení“, což zahrnuje široké pole ochrany vodních ekosystémů, ve kterém hraje IAD důležitou roli. Organizátoři doufají, že na konferenci zazní mnoho příspěvků, které budou pokrývat celou škálu otázek – od malých potoků a horních toků po velké nížinné toky a uplatňování strategií ochrany řek a jejich návratu do původního stavu.

-VS-

Symposium ŘÍČNÍ DNO VII

Symposium ŘÍČNÍ DNO, tentokrát opět po česku, se bude konat

2. – 4. 11. 2010

v univerzitním centru ve Šlapanicích u Brna

Symposium se zaměří na tři hlavní tématické okruhy:

- říční habitaty (morfologie, hydrologie, typologie)
- biota tekoucích vod (fytobentos, makrofyta, makrozoobentos, ryby – autekologie, klasifikace, bioindikace)
- hodnocení ekologického stavu toků (výsledky, zkušenosti)

Symposium organizuje Ústav botaniky a zoologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně ve spolupráci s Katedrou ekologie a životního prostředí Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, Výzkumným ústavem vodohospodářským T.G.M., v.v.i. a Českou limnologickou společností.

Podrobnosti viz <http://botzool.sci.muni.cz/>

-Světlana Zahrádková-

MODERN PROBLEMS OF AQUATIC ECOLOGY

IV International Scientific Conference

to commemorate Professor G.G. Winberg

11. – 15. října 2010, St. Petersburg, Rusko

Zaměření konference:

1. Koloběh látek a tok energie ve vodních ekosystémech; 2. Ekologická fyziologie vodních organismů; 3. Struktura a funkce vodních ekosystémů v měnícím se prostředí; 4. Populace a společenstva vodních organismů a potravní sítě; 5. Stav prostředí a „zdravotní stav“ vodních ekosystémů; 6. Význam invazních druhů ve vodních ekosystémech

Kontaktní adresa:

Zoological Institute RAS

Universitetskaya embankment 1

Saint Petersburg 199034, Russia

E-mail: hydroeco2010@rambler.ru; hydroeco2010@gmail.com

Web-site: http://www.zin.ru/conf_r.htm

Registrační poplatek je 50 EUR za účastníka (40 EUR za doprovázející osobu) a hradit se má účastníky přímo při registraci po příjezdu na konferenci. V poplatku je zahrnut sborník z konference, informační letáky a konferenční večeře.

Důležitá data

15. března 2010 Registrace; 15. dubna 2010 Odeslání abstraktů; 15. května 2010 Potvrzení o zařazení prezentace; 20. května 2010 Rezervace ubytování v hotelech Azimut nebo Nauka Hotels; 11. – 12. října 2010 Uhrazení registračního poplatku při registraci

-VS-

Ohlédnutí za akcemi

Zpráva o konferenci Německé limnologické společnosti aneb i němčina se hodí

Na konferenci Německé limnologické společnosti (dále DGL – plným názvem Die Deutsche Gesellschaft für Limnologie e.V.) jsem se ocitla víceméně náhodou. Toho času žiji a pracuji v severoněmeckém Wilhelmshaven a loňská, výroční konference DGL se konala v nedalekém Oldenburgu. Zúčastnila jsem se několikrát konferencí ČLS/SLS a také ASLO a byla jsem zvědavá, jak to chodí jednak u našich sousedů a jednak ve společnosti velikostně někde mezi výše jmenovanými.

DGL má v současnosti zhruba 1000 členů, pořádá konference každoročně, vždy na přelomu září a října (ta v Oldenburgu byla ve dnech 28. 9. – 2. 10. 2009). Místem konání je obvykle univerzita, na níž se nějaká skupina limnologie věnuje, a která má na starosti místní organizaci. Na konferencích DGL se schází okolo 400 účastníků.

Každý ze čtyř přednáškových dní konference v Oldenburgu začínal 2-3 plenárními přednáškami, shrnujícími vývoj a současný stav různých oblastí základního i aplikovaného limnologického výzkumu. Součástí dopoledního programu bylo i několik obvyklých oficialit, jako např. předávání cen za celoživotní dílo, slavnostní projevy k 25. výročí založení DGL, na závěr pak ocenění nejlepších studentských prezentací. K onomu poměrně „mladému“ výročí krátkou poznámkou – v Německu zastávala dlouhou dobu funkci národního limnologického spolku německá sekce SIL, jejíž založení bylo mimochodem spolu-iniciováno jedním z prvních průkopníků limnologie jako oboru, německým profesorem Augustem Thienemannem.

Počet několika set účastníků (viz výše) už pochopitelně volá po paralelních přednáškových sekcích – v Oldenburgu jich bylo pět a k tomu denně dvě sekce tematicky rozdělených posterů. Na přednášku byl časový prostor dvacet minut včetně diskuse a časový harmonogram byl víceméně dodržován, takže nebyl problém při přesunu mezi sekcemi. Pro lepší představu záběru konference uvádím seznam sekcí: mikrobiální společenstva & procesy, vliv biodiverzity na fungování ekosystému, (ne)úspěchy renaturace tekoucích vod, dlouhodobé monitorování vodních společenstev, klimatické změny & tekoucí vody, studie v mezokosmech, Chironomidae, bažiny a slatiny, podzemní voda a prameny, neobiota, estuária, účast veřejnosti v Rámcové směrnici pro vodu, voda a vzdělávání, vodní parazité, funkční morfologie vodních organismů, organismy a společenstva, pobřežní vody a systémy s vyšší salinitou, trofické interakce, organismy & společenstva: mikroorganismy, jezera a restaurování jezer, přehrady a nádrže, stojaté vody: eutrofizace, úpravy a vyhodnocení, stojaté vody – zooplankton, paleolimnologie.

Součástí programu byla i setkání úzce zaměřených pracovních skupin, večerní přednáška pro veřejnost, soutěž o nejlepší fotografie vodních objektů, prezentace firem vyrábějících odběrová a analytická zařízení, pět paralelních terénních exkurzí a též dva společenské večery.

Mezi účastníky byli jak učitelé a studenti z univerzitních pracovišť, tak pracovníci různých státních a privátních institucí, zabývajících se aplikovanou limnologií, jakož i limnologové na volné noze. Většina účastníků je členy DGL, nicméně členství není podmínkou. Stejně tak jsou konference DGL otevřené i zahraničním hostům. Má to ovšem jeden háček – jednacím jazykem je

němčina. Kdo si netroufá, může prezentovat i v angličtině, přednášku i poster, pár takových se našlo.

Je jasné, že od té doby, co angličtina coby jazyk mezinárodní komunikace v přírodních vědách převládala kdysi dominující němčinu, jen málokdo svoje znalosti němčiny rozvíjí nad (možná) kdysi ve škole absolvované konverzační minimum. Na téhle konferenci mi přišlo, že je to docela škoda. Protože jsou témata a kolegové, kteří se nejspíš na velké mezinárodní konferenci často nedostanou a přitom se zabývají něčím hodně podobným jako někdo od nás, jen pár set kilometrů vedle. Takže na závěr doporučení – kdo alespoň trochu pasivně němčinou vládnete, zkuste se někdy zajet k sousedům na DGL podívat, pro navázání přeshraniční spolupráce je to skvělá příležitost.

-Radka Ptáčnicková-

Publikace

Raci v České republice

Metodika AOPK ČR

M. Štambergová, J. Svobodová a E. Kozubíková

Publikaci vydala AOPK ČR, Praha, v roce 2009; 1. vydání, 255 stran.

Publikace pojednává o všech aspektech biologie raků: jejich rozšíření, systematice a původu, jejich nárocích na kvalitu vody, statutu ochrany našich raků a o ohrožení a ochraně populací raků a jejich biotopů. Text je doplněn kvalitní barevnou fotodokumentací, dále určovacím klíčem našich raků, nejruznějšími metodickými postupy při monitoringu raků a různými mapovými přílohami.

Publikace bude v prodeji v knihovně AOPK za cca 250,- Kč (Barbora Molíková, 283 069 277, barbora.molikova@nature.cz).

LIMNOLOGICKÉ NOVINY, č. 1/2010

ISSN 1212-2920

© Česká limnologická společnost, Praha

reg. č. MK ČR E 10186

Členský zpravodaj České limnologické společnosti, vychází čtyřikrát ročně s finanční podporou Rady českých vědeckých společností. Roční předplatné je pro členy ČLS zahrnuto v členském příspěvku (200,- Kč; studenti a senioři 100,- Kč), pro nečleny činí 100,- Kč. Zájemci o členství mohou získat přihlášky v sídle ČLS nebo jednotlivých poboček. Evidenci předplatitelů vede HV ČLS, kam prosím hláste eventuelní změny adresy, objednávky a záležitosti týkající se předplatného. **Elektronickou distribuci ve formátu PDF** si můžete objednat přímo v redakci.

Vydavatel:	Redakce a administrace:
Česká limnologická společnost, Podbabská 30, CZ-160 62 Praha 6 – Podbaba; tel.: 220 197 339; fax: 224 310 759; e-mail: Ladislav_Havel@vuv.cz http://www.cas.cz/cls/ číslo účtu: 280754359/0800	Přírodovědecká fakulta UK, Katedra ekologie, Viničná 7, 128 44 Praha 2; Odpovědná redaktorka: dr. Veronika Sacherová, tel.: 221 951 809; fax: 224 919 704; e-mail: vsach@natur.cuni.cz

Sekretariáty poboček ČLS:

Brno – Ústav botaniky a zoologie, Přírodovědecká fakulta MU, Kotlářská 2, 611 37 Brno

České Budějovice – Hydrobiologický ústav, BC AV ČR, v.v.i., Na Sádkách 7, 370 05 České Budějovice

Praha – Katedra ekologie, Přírodovědecká fakulta UK, Viničná 7, 128 44 Praha 2